

ŽELEZARNA JESENICE informator

Jesenice, 11. novembra 1992

Štev.: 34/II

Železarna v slovenskem parlamentu

V ponedeljek, 9. novembra, je jeseniški župan dr. Božidar Brudar povabil gorenjske poslance v slovenskem parlamentu na razgovor o nadaljni usodi jeseniške Železarne in njenih delavcev.

Od 30 vabljenih poslancev so se razgovora udeležili: oba jeseniška poslanca (Matjaž Peskar v Zboru občin in Stane Eržen v Zboru združenega dela), Izidor Rejc kot poslanec krščanskih demokratov, Štefan Korošec - poslanec prenoviteljev, Branko Grims - poslanec slovenskih socialnih demokratov iz Kranja in Tone Kramarič kot poslanec demokratske stranke iz Tržiča.

Na razgovoru so bili tudi podpredsednik republiške skupščine Viktor Zakelj, generalni direktor Slovenskih železarn dr. Andrej Ocvirk, generalna direktorja jeseniške in štorske Železarne ter direktor LB - Gorenjske banke Kranj.

Božidar Brudar je opisal pomen obstoja železarne za jeseniško občino in poudaril, da bodo trije zakoni, ki bodo omogočili sanacijo železarn, rešili delovna mesta, železarno in železarstvo, posredno pa tudi banke. Boris Bregant, glavni direktor naše železarne, pa je dopolnil, da za jeseniško železarno sanacija pomeni isto kot za Slovenske železarne. Odgovor

je drugačen le, ko se vprašamo, kaj pomeni sanacija železarne za Jesenice.

Poslance je seznanil, da smo v Železarni Jesenice že pregledali primernost asortimenta proizvodnje glede na kvaliteto, cene, stroške in zahteve kupcev ter ustrezno očistili proizvodne programe. Poudaril je, da pričakujemo samo normalne pogoje za delo, ker imamo ustrezno tehnologijo in dovolj znanja, da delamo prav tako kvalitetno kot v Evropi. Pri nas pogoji za delo niso več normalni, saj zaradi težav s plačevanjem blaga in storitev vsak dan nekaj manjka - enkrat ni jeklenega odpadka, drugič ni plina, potem spet ni vagonov in tako naprej.

Delo v Železarni je še vedno naporno in neprijetno, čeprav ni več tako življenjsko nevarno kot včasih. Normalno je, da delavci za tako delo pričakujejo ustrezno plačilo, katerega pa v teh pogojih ne moremo zagotoviti. Tako naše plače dosegajo le 85% slovenskega poprečja.

Poslanci večkrat vprašujejo, ali smo jutri lahko konkurenčni z evropskimi železarnami. Glavni direktor odgovarja, da smo lahko konkurenčni v tistem delu proizvodnje, kjer imamo sodobno tehnologijo. Tam, kjer je tehnologija preživeta, pa bo treba najti druge rešitve. Poslovno je stvar jasna: proizvodnjo, ki ni donosna, je treba ustaviti. Socialno pa zadeva ni več tako preprosta in prav na to bo treba v skupščini bolj misliti.

Jeseniška železarna ima specifičen proizvodni program in je do Smedereva edina železarna s hladno valjano pločevino. Analize kažejo, da tudi v sosednjih državah pri tem ni bistvene konkurence. Nekoliko drugače je pri dolgih (okroglih) programih, zato bo potrebno še več načrtovanja in usklajevanja proizvodnih programov.

Okrog železarne se je razvila dovolj močna strojna in predelovalna industrija, pa tudi storitvene dejavnosti s področja prehrane in informatike, ki novega trga ne morejo najti preko noči. Torej ne gre samo za obstoj železarne, ampak tudi za vrsto drugih dejavnosti, ki so povezane z njo.

Kakšna je trenutna situacija? Priliv gotovine od plačil naših kupcev ne dosega več niti 15% celotnega prihodka, mi pa moramo vse dobave plačevati z gotovino. Ker gotovine ni, zamujamo pri plačilih, zato so grožnje z odklopi elektrike, plina ali telefona vedno pogostejše. Situacija se v zadnjih mesecih poslabšuje, ker se je zaradi uvoza jekla prodaja na slovenskem trgu še zmanjšala. Zato je nujno treba zaščititi domačo industrijo, saj se proizvodni procesi že trgajo, porabe oziroma stroški pa nenormalno naraščajo.

Kaj pričakujemo od sanacijskih zakonov? Mnogo in malo, predvsem pa to, da nam bodo omogočili štart, ki ga ni. Tu mislimo predvsem na nova posojila, ki nam bodo

omogočila normalno oskrbo pri dobaviteljih. Danes namreč živimo od zaupanja tujih partnerjev; če pa zakoni ne bodo sprejeti, bomo izgubili tudi njihovo podporo in ne bodo več pripravljeni čakati na svoj denar. Poleg tega se blizu konec poslovnega leta, zato je garancija države za sklepanje novih poslov zelo pomembna.

In kaj, če zakoni ne bodo sprejeti? To bi bil šok, ki ga jeseniški železarji ne bi preživel; v to železarno je bilo namreč preveč vloženega - ne le denarja, ampak tudi znanja.

Generalni direktor Slovenskih železarn dr. Andrej Ocvirk je dopolnil, da bi morali, če zapremo železarno, potem zapreti tudi nekatere šole in fakultete, pa tudi znanstvene in raziskovalne ustanove, ki so povezane z železarstvom oziroma metalurgijo.

Kako pomembna je jeseniška železarna za gorenjsko bančništvo, je pojasnil direktor Gorenjske banke Zlatko Kavčič. Ta banka že dve leti plačuje za našo železarno vse obveznosti, tudi za tujino, ker verjame, da bomo zdržali. Poleg tega so prepričani, da jeseniška železarna nikoli ni bila samo jeseniška ali samo gorenjska, ampak dobrina cele Slovenije. Zato sanacijo zelo podpirajo, čeprav bo banka sama pri tem pravzaprav prikrajšana - denar za sanacijo v obliki obveznic se bo v banko namreč vrnil šele po 30 letih.

Sanacija je prava pot, zato so v Gorenjski banki pripravljeni sprejeti to breme, če ga je pripravljena sprejeti tudi skupščina. Če pa zakoni ne bodo sprejeti, bo banka prisiljena železarno tožiti za posojeni denar.

Poslanci posameznih strank so bili odločno za to, da se sanacija izvede in zakoni sprejmejo. Generalni direktor štorske železarne pa je dopolnil, da je poleg politične zelo pomembna tudi ekonomska osamosvojitve.

Zato je treba tisto, kar je dobrega, ne le obdržati, ampak razvijati in dograjevati. Očitno tako mislijo tudi v Sindikatu kovinske in elektro industrije, kjer so sanacijo že obravnavali in jo tudi podprli.

Lilijana Kos

Kaj nas čaka ob reviziji kolektivnih pogodb

je vprašal delavec železarne, ki ga je zanimalo tudi, kakšne bodo takrat plače in kakšna je povezava med plačevanjem prispevkov in višino plače. Odgovor je pripravil Rafael Penič iz Servisa kadri.

Spremembe kolektivnih pogodb se uveljavljajo na enak način kot sprejem nove pogodbe. Vsi podpisniki se morajo strinjati, zato je za kompromis običajno potrebno dolgotrajno pogajanje. Če je to občutljivo področje izhodiščnih postavk za plače, je toliko težje priti do stične točke, zato je kolektivna pogodba za gospodarstvo že od vsega začetka nespremenjena.

Vlada in Gospodarska zbornica ugotavljata, da v sedanjem gospodarskem položaju za plače ne zmoremo nameniti toliko denarja, kot je dogovorjeno. Zato sta predlagali, da se izhodiščne postavke za plače zmanjšajo za toliko, da bi lahko večina podjetij in ustanov izplačala vsaj 80% izhodiščnih plač.

Ta sprememba ne bi vplivala na višino plače v železarni. Če smo za september izplačali 71,1% plače po kolektivni pogodbi, bi ob 15% zmanjšanju izhodiščnih postavk tako spremenjeno pogodbo uresničili v višini 84,45%, plače pa bi ostale enake kot sedaj.

Pobuda za spremembo kolektivnih pogodb ne izhaja le iz želje po zmanjševanju dejanskih plač, ampak zlasti iz želje po prilagajanju dejanskemu stanju, ker so

razmere bistveno drugačne kot so bile ob sklepanju teh pogodb. Plača se zmanjša le, če je z zakonom ali sklepom vlade sprejeta strožja omejitev.

Od 5. avgusta velja strožja omejitev za plače v tistih podjetjih, ki ne uspevajo pokrivati davkov in prispevkov in pridobijo soglasje za odložitev njihovega plačila. Zaradi manjšega obsega poslovanja v poletnih mesecih smo v takem položaju tudi mi. Pred izplačilom za september smo pridobili soglasje za odložitev plačila davkov in prispevkov za avgust, da smo lahko do 20. oktobra zagotovili zadostna sredstva za naše neto plače. Ta vladni "popust" pa pomeni, da do plačila teh prispevkov ne smemo povečati plač. Zato lahko za oktober pričakujemo enake plače kot smo jih prejeli za september.

Med plačevanjem elektrike in plačo je posredna zveza. Ker v vseh treh železarnah ne uspevamo redno in v celoti plačevati elektrike in drugih energentov ter vložnih materialov, imamo blokiran žiro račun, zato že dalj časa izplačujemo le zajamčene plače. To velja tudi za železarno Ravne, ki izplačuje približno enak odstotek plač po kolektivni pogodbi kot pri nas, le da je njihovo poprečje v zadnjih mesecih na nekaj stotakov nižje od našega. Podobna je povezava med plačevanjem prispevkov in višino plače - če bi prispevke lahko sproti plačevali, ne bi bilo dodatnega omejevanja plač.

Cepljenje proti gripi

bo v pritličju Obratne ambulate potekalo do sobote, 21. novembra, in sicer dopoldne od 7. do 10. ure, popoldne od 13. do 16. ure in ob sobotah od 7. do 10. ure.

POTREBNO JE LE ENKRATNO CEPLJENJE!